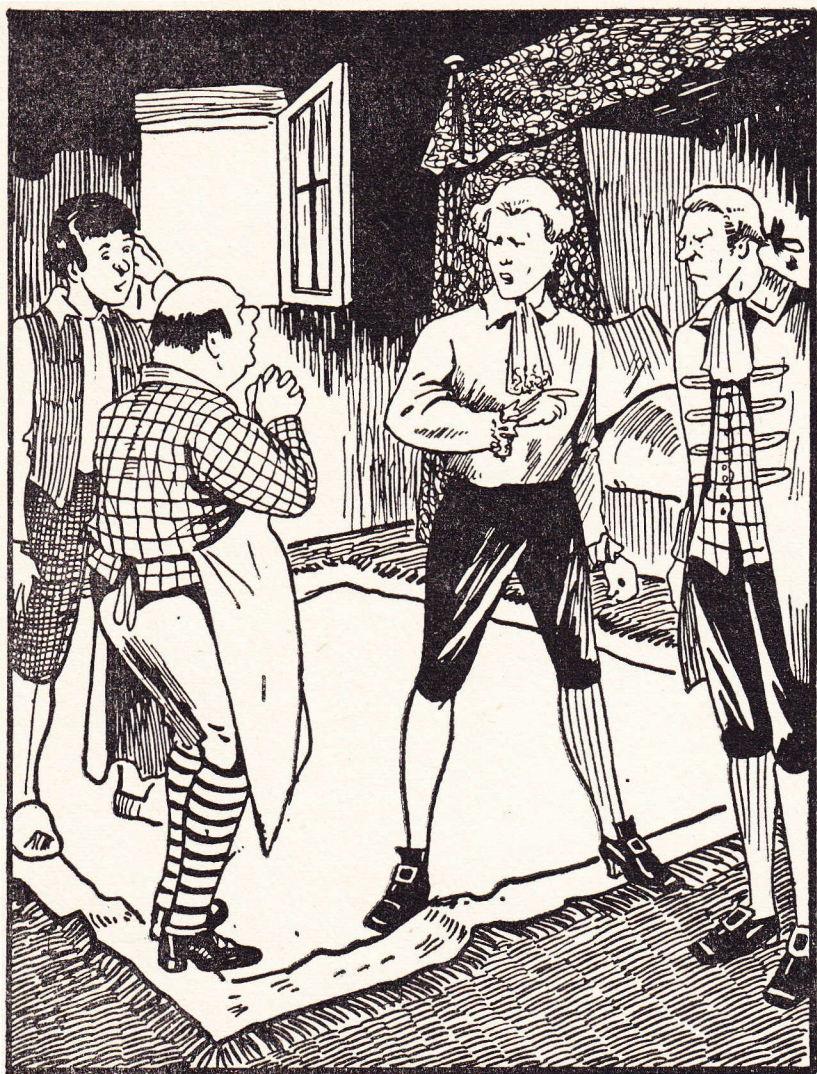

Pieter Van Damme, want zo was de eigenlijke naam van de verdoken geestelijke, leefde gelukkig op de hoeve van pachter Van Dooren, Miel, de leurder, had er hem aangetroffen op Kerstavond en er Bakelandt van op de hoogte gebracht voor diens vertrek naar Brugge.

Zonder dat Van Dooren er iets van begreep, werd zijn hoeve nauwkeurig be-

Maar mijn goede naam, mijnheer, de naam van mijn herberg.

waakt door de afgezonden bandieten.

't Was de tweede dag na Kerstmis. De schemering viel in. De boer en zijn vrouw en de knecht zaten in gezellig gekout rond den haard, toen er eensklaps op de deur geklopt werd.

Een werkman kwam binnen.

— August ! riep de boer verwonderd uit.

— Goën avond saam. Mijn moeder ligt op sterven en ze verlangt een geestelijke. In mijn nood ben ik van hier tot daar gelopen en geraakte eindelijk tot bij baas Lauwers, die mij naar hier zond. Weet gij soms een verdoken priester, ach, zeg het mij. Ik zou er voor tot Brugge lopen, want moeder klaagt en zucht. Siskagebuur leest de gebeden der stervenden, maar zij kan toch de sacramenten niet uitdelen. Toe, baas Van Dooren, help mij !

Ik ga met u, vriend sprak de geestelijke, die reeds opgestaan was.

— En ik zal u vergezellen, sprak de knecht, de trouwe Vincent. Baas, mag ik de grote lantaarn meenemen ?

— Is het ver van hier ? vroeg de priester.

— Niet meer dan een half uur, antwoordde de boer. August heeft dikwijls voor mij gewerkt en is een eerlijk man. Vincent is zo goed om met u mee te gaan, dus zult ge niet alleen moeten terugkeren.

De geestelijke haalde de genademiddelen, die de kerk aan de stervenden toedient. Vincent voorzag zich intussen van een lantaarn.

Onder weg werd niet gesproken, want al droeg de priester een mantel boven zijn wit ambtsgewaad, al waarschuwde geen koster met zijn bel, al droeg de koorknaap geen licht, toch schreed hier « een berechting » over de sneeuw !

August prevelde aanhoudend gebeden. Na een goed half uur, want Mijnheer Van Damme was oud en niet vlug meer te been, bereikte men de kleine woning, waar men een luide stem hoorde :

— Onze Vader die in de Hemelen zijt, herhaalde Siska voor de zoveelste maal, maar de deur horende, onderbrak zij haar snel geprevel om te roepen :

— Zijt gij het, August ?

— Moeder, de priester is daar, om u te berechten, zei de werkman op verheugende toon.

De oude vrouw lag op een onzindelijk leger. De blauwe trijp stak akelig af tegen haar waskleurig gelaat, dat juist beschenen werd door de weifelende vlam ener olielamp. Men kon het aan 't bed en aan 't gehele uitzicht van het armoedig vertrek zien, dat er geen vrouw over de vloer was.

En terwijl allen knielden, stapte de grijsaard nu ontdaan van de zwarte mantel, naar het bed en boog zich over de kranke. De anderen gingen naar buiten, om de zieke de gelegenheid te geven, haar laatste biecht te spreken.

Na een wijle mochten zij terugkeren en, terwijl August een gewijde kaars in moeders handen knelde, luisterden Vincent en Siska naar de gebeden van de priester.

Allen waren zo aandachtig vervuld met deze plechtigheid, dat niemand zag hoe daarbuiten een ruwe kerel door het venster naar binnen keek, terwijl een spotlach rond zijn lippen speelde.

Hij bleef daar enige ogenblikken en ging dan terug naar de gracht.

BAKELANDT

DE

ZWARTE
WEDDING

www.bakelandt.nl

— Hij zal er weldra uitkomen, fluisterde hij. Wacht hem af en leid hem ginder naar het kreupelbos.

— Goed, kapitein, antwoordde een der mannen, die in de diepte verborgen waren.

De deur der hut werd geopend en twee mensen traden buiten. Vincent droeg de brandende lantaarn en de pastoor had zijn mantel weer over zijn gewaad geworpen.

Het tweetal begaf zich op de terugweg.

Een honderdtal meter verder sprongen eensklaps vier mannen midden op het pad. Vincent liet van schrik de lantaarn vallen, maar de priester sprak waar-schuwend :

— Eerbied voor de sacramenten der kerk !

Doch een hand op de mond belette hem nog een woord te spreken, terwijl Vincent al neerlag, gebonden en met een prop, die hem het roepen onmogelijk maakte.

Vier bandieten sleepten de grijsaard weg naar het kreupelhout.

Daar wachtte Bakelandt, de geweldenaar die voor niets terugdeinsde.

— Hebt gij hem ? vroeg hij, toen hij de gestalte ontwaarde.

— Ja, kapitein, antwoordde Pee Bruneel, en de andere ligt ginder gebonden en met een prop in de mond.

— In orde ! En nu gij ! sprak de hoofdman tot de priester. Ik heb u naar hier laten voeren om u wat te vragen.

De pastoor ontwaarde een zwart gezicht waarin twee ogen als vonken glinsterden. Hij meende in handen van speurhonden te zijn.

— Zijt gij de priester, die bij François en Aleida 's avonds voor Kerstmis de biecht gehoord hebt ? vroeg Bakelandt.

— Bedoelt ge die stervende vrouw in de hut aan de zoom van 't woud ?

— Ja !

— Ik heb er de stervende bijgestaan.

— Wat heeft François u verteld ?

— De biecht is een geheim, dat de dood mij niet ontrukken kan.

— Ik wil ook de zonden van de laffe verrader niet weten, trouwens hij heeft onder mijn toezicht vermoord en geroofd, tot ik hem zelf heb neergestoken.

— Ongelukkige, hebt gij de man gedood ?

— Dat gaat u niet aan. Wat heeft François u van mij verteld ?

— Hij heeft van u niets verteld, dan dat gij de kapitein waart der bende waarin hij diende.

— Gij liegt !

— Op zulke beschuldigingen geef ik geen antwoord.

De hoofdman trappelde van woede. Hij moest ervaren, dat er toch nog mensen waren, die hem niet vreesden.

— Durft gij beweren, dat hij u geen inlichtingen gaf over onze bende ?

— Met een gerust geweten; hij heeft niemand verklapt, want wie zou hij bij mij aanklagen ? Ik ben immers een vreemdeling. Maar hij zou bij 't gerecht gesproken hebben.

— Ware ik er niet geweest !

— Ongelukkige, weet ge dan niet, dat al dat vergoten bloed tegen u getuigen zal?

— Kom eens terug, als ik misschien de een af andere dag op 't schavot sta, riep de hoofdman ruw. Ik zal u niet doden, maar loop niet meer in mijn weg. Ge kunt gaan.

— De rovers trokken af.

— Ik heb hem in 't leven gelaten, zei Bakelandt tot zijn trawanten, want hij weet toch niets. Gelukkig kwam ik bijtijds, om de laffen afvallige uit de wereld te helpen. Anders waren wij allen verklapt.

Hij verzweeg, dat hij de gevangene gespaard had, omdat deze een priester was. Al had hij hem zelf zonder wroeging neergeschoten, hij wist, dat vele bendeleden onwillekeurig een geestelijke nog ontzagen en met dat gevoel hield hij rekening. Want ja, de overmoedige bandiet bedacht wel eens met 'n rilling, dat zijn gezag eigenlijk betrekkelijk was. Zo de mannen oproer maakten, wat zou hij vermogen tegen dertig forse kerels?

Velen hunner waren bij de bende aangesloten uit armoede en slechts met tegenzin trokken zij het mes. Wel is waar deze, de minst slechten onder de slechten, verbleven niet in het hol, maar woonden schijnbaar als eerlijke werklieden, in de omliggende dorpen.

Bakelandt wist het wel, dat zijn verregaande wreedheid hun afkeer inboezemde, maar dat zij uit vrees niet spreken durfden. Doch juist daarom moest hij toch voorzichtig zijn. En zo hij nu een priester doodde, ware 't goed mogelijk, dat stemmen van oproer zouden opgaan en dit moest voorkomen worden. Nu hij zekerheid bezat, wat hij trouwens ook vermoed had, dat de priester geen bijzonderheden aangaande de bende wist, spaarde hij ook diens leven.

Mijnheer Van Damme vond Vincent meer dood dan levend terug. Hij had de grootste moeite met zijn stramme handen de vaste knopen der touwen los te doen, maar ten laatste gelukte het hem de oude knecht overeind te helpen.

— Gij zijt dus niet vermoord, niet overgeleverd aan de Fransen! zei Vincent verheugd. Maar zouden ze niet terugkeren?

— Wees niet bevreesd, vriend. De rovers zijn weg, we zijn veilig; laat ons spoedig huiswaarts gaan!

Spoedig! Beiden waren grijsaards en Vincent wankelde nog op zijn benen van schrik. Hij greep de arm van de geestelijke en zei:

— Ja, laten wij rap naar 't hof gaan. Ach, wat er een oude mens nog voorkomt!

— Wees kalm! troostte de priester, Bakelandt heeft mij doen aanhouden, maar zoals gij ziet mij ook weer losgelaten.

— Bakelandt! riep de werkman, en hij sidderde over al zijn leden.

De lantaarn was uitgedoofd, maar dank aan de glinstering der sneeuw, was het tamelijk licht.

— Bakelandt! hernam Vincent met afschuw, spoeden wij ons, heer pastoor!

— Hij zal ons niet meer deren, want hij wilde alleen van mij te weten komen, of ik iets van de bende wist en daar ik desbetreffende geheel ontwetend ben, mocht ik vrij heengaan.

— Gij zijt in Bakelandt's klauwen geweest en toch niet doodgefallen van schrik! riep de knecht ten hoogste verbaasd.

BAKELANDT

DE
ZWARTE
WELDWE

— Waarom zou ik vrezen? 't Ergste, wat hij mij had kunnen doen, was mij doden. En voor de dood schrik ik niet terug.

Zo pratende geraakten de beide grijsaards aan Van Dooren's hoeve.

— Baas, baas! kreet Vincent, toen de boer de deur opende, wij zijn aangerand geworden door Bakelandt.

De landbouwer sprong van schrik enige stappen achteruit.

— Bakelandt! riep hij, als kon hij zijn oren niet geloven.

— Helaas, de roverijen gaan weer beginnen. En we dachten reeds van de wreedaard bevrijd te zijn, zei de boer op teleurgestelde toon.

Hij grendelde de deur en allen begaven zich naar binnen.

Mijnheer Van Damme gaf een getrouw verslag van de aanranding.

— Maar waarom zou hij denken, dat gij iets wist van de bende? vroeg de baas.

— Nu de man toch dood is, kan ik spreken. Ge moet dan weten dat ik daags voor Kerstmis ergens in een kleine hut de biecht van een bekeerde moordenaar afgenomen heb. Bakelandt is dat te weten gekomen en vreesde nu, dat de berouwhebbende zondaar hem verraden had. Om zekerheid te hebben, liet hij mij aanhouden, teneinde mij te ondervragen, gelijk ik u verhaalde.

Allen waren blij, dat de priester en de knecht aan het grote gevaar ontsnapt waren.

— Helaas, zei de boer, nadat 't gehele geval uitvoerig besproken was, nu kunnen wij u niet meer houden! Zo de roverkapitein weet dat ge hier vertoeft, is dit wel een duidelijk bewijs, dat uw schuilplaats bekend is. We moeten u dus een veiligere woning verschaffen en mogen niet lang wachten.

— Doe zoals gij 't best oordeelt, zei de priester gelaten. 't Is nu eenmaal mijn lot te zwerven en mij te verbergen.

— Maar hoe kan hij dat te weten gekomen zijn? Zouden wij alle geburen niet kunnen vertrouwen. 't Moet zo wezen! Helaas, helaas, welk een vreselijke tijd beleven we toch! sprak de bazuin.

— Ik kan ook niet begrijpen, wie de verrader is. Laat zien, wie kent de schuilplaats van onze vriend? Lauwers staat natuurlijk boven verdenking. Maar zijn knechten, vooral de nieuwe kunnen wij niet vertrouwen. 't Is waar zij weten alle bijzonderheden niet, maar hebben wellicht vermoed, dat de vriend D'hondt een priester is. Daar moet ik morgen met mijn buurman over spreken. Maar evenwel Lauwers zal ook niet verteld hebben, dat hij u herwaarts bracht. August werd door Lauwers naar het hof gezonden, maar wist niet, dat er hier een priester huisde. Hij had dit nergens vernomen. Dit is wel een teken, dat uw schuilplaats niet veel bekend is. Waarlijk, 't gaat mijn begrip te boven!

— Miel, de leurder is hier ook geweest, sprak Vincent.

— Miel, dat is waar ook! hernam de boer. Maar dat is nu 't braafste manneke, dat ik ken en zeer godsdienstig. Hij is niet in staat om een priester over te leveren.

— Wij beleven zulk een vreemde tijd, viel zijn echtgenote in. Wie zal zeggen welke mensen Bakelandt dienen?

's Morgens kwam Miel de leurder reeds het hof op.

— Zie, daar is het manneke, dat ge gisteravond verdacht hebt, zei de boer. Hij is zeer braaf, maar schijnt niet te kunnen uitrekenen, dat wij toch niet alle

dagen van zijn voorraad kopen.

— Ik verdenk hem niet, antwoordde de vrouw, ik heb alleen zijn naam genoemd, daar gij weten wilde, wie ons al bezocht had sedert Mijnheer Van Damme hier is. Kom maar binnen, Miel ! riep zij tot de marskramer, die bescheiden aan de deur klopte en nu binnentrad met de woorden :

— Elk een goede dag ! Ge zult wel zeggen, dat ik uw deur plat loop of uw dorpel verslijt.

— 'k Geloof, schertste de boer, dat ge meent, dat wij een winkel gaan opzetten.

— Neen, neen, baas, al zijt ge een mijner beste kalanten, ik begrijp zeer wel, dat ik hier niet om de andere dag mijn manden mag komen ledigen. Mielken is wel arm, maar niet zot. Doch laat ik niet lachen, als een ernstige zaak mij hier voert.

— Een ernstige zaak, herhaalde de boer angstig, want tegenwoordig betekend een ernstige zaak meestal ongeval, een roof, een moord. Toch nergens ingebroken zeker ?

— Neen, 'k weet van niets tenminste. Maar is de geestelijke hier nog ?

— Ja, hij slaapt nog, want de brave man heeft gisteravond een schrikbarende ontmoeting gehad.

De boer vertelde het gebeurde.

— 'k Kwam u juist waarschuwen, wel op te letten, zei Miel, toen de boer geëindigd had. Ik heb op mijn ronde bemerkt, dat de schuilplaats bekend is. Niet dat men vijandig over hem sprak. Maar ontdekt is hij in zoverre, dat men in de streek van de verdoken priester spreekt. De een zegt, dat hij bij baas Lauwers woont, de andere beweert bij u, een derde bij pachter De Lange, maar de Fransen zouden op al die geruchten wel eens overal kunnen speuren. Ik achtte het dan ook mijn plicht u te waarschuwen.

— Wij zijn u van ganser harte dankbaar, Miel, zei de boer vriendelijk. 'k Kan niet verstaan hoe alles ontdekt is.

— Maar baas, stel het u niet te verschrikkelijk voor. Ik heb er maar weinigen horen klappen. Ge moet nu niet geloven dat men te Thorhout van niets anders babbelt. Ik denk, dat Bakelandt's verspieters alles afgeloerd hebben. Ach, men kan er maar weinig meer vertrouwen ! Weet gij 't geval al van François Dierckx en Aleida Muyle ! Of kent gij die lieden niet ?

— Maar wat is er van ?

— Wel, zij woonden te samen in een hut bij 't Geuzenbos, en ieder peinsde, dat zij eerlijke bezembinders waren. Doch ik heb horen zeggen, dat de man door Bakelandt gedood is, nadat hij lid der bende geweest was, maar deze verdraden wilde. En zijn vrouw lag al lang ziek en is gestorven. In alle geval, 't gerecht heeft rondom de hut opgravingen laten doen en er twee lijken gevonden. Aan de vrouw was er niets te bespeuren, doch de man droeg afgrijselijke wonden.

— Zou dat de man kunnen wezen, van wie de priester de biecht gehoord had ? vroeg de bazuin.

— Dat zal wel zo zijn, meende de boer, de priester vertelde ook, dat hij vermoord was geworden.

— Miel, zei Van Dooren op dankbare toon, 't is braaf van u ons te waar-

schuwen. Hier hebt ge uw nieuwjaarsgift. Ge moogt daarom niet nalaten met Nieuwjaar te komen.

— Ziezo, mompelde de leurder, terwijl hij 't hof afging, nu zal niemand Mielke nog wantrouwen. Slim is slim, en de goedgelovige boer heeft mij nog een kroon gegeven. Nog een voor mijn kous.

De huichelaar trok de weg op.

THE FIRST EDITION OF THE
HISTORY OF THE
BAKELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955